

Open Access

DECLARACIÓ DE DELHI: REVISANT ALMA ATA

Organització Mundial de Metges de Família - Conferència de Salut Rural Mundial, Abril 2018

Adreça per a correspondència:
Josep Vidal Alaball

Adreça electrònica:
jvidal.cc.ics@gencat.cat

Nosaltres, els delegats de la XV Conferència Mundial de Salut Rural de WONCA fem una crida a la comunitat internacional perquè reafirmi els principis de la Declaració d'Alma-Ata. Fem una crida a les Nacions Unides, les seves agències especialitzades i governs nacionals que es continuïn esforçant per assolir els objectius establerts fa 40 anys.

La Declaració d'Alma-Ata definí la salut com "un estat de complet benestar físic, mental i social, i no simplement l'absència de malalties o dolències". Com a professionals de la salut rural, basem el nostre treball en aquest enteniment. Ens esforcem per assolir el màxim nivell de salut possible per a les comunitats a qui servim, amb l'objectiu de **"Salut per a tota la gent del medi rural"**.

Reconeixem que:

- L'acompliment d'aquest objectiu requereix l'acció d'altres sectors socials i econòmics a més del sector sanitari: la salut i el benestar són impulsats tant pel desenvolupament socioeconòmic com pel sanitari;
- L'atenció primària de salut a les zones rurals i en altres àrees ha de ser impartida per equips de treballadors sanitaris amb una àmplia gamma de habilitats i nivells treballant conjuntament i en associació amb les comunitats;
- Els equips de treballadors sanitaris han de concentrar-se a donar una atenció integral que respongui a les necessitats de les persones, les famílies i les comunitats, allunyant-se d'un model mèdic estret i d'un pensament fragmentat;
- Els metges de família, treballant al seu màxim abast, tenen un paper important en l'atenció centrada en el pacient i la comunitat en les zones rurals;
- Les poblacions rurals s'estan envellint, esdevenint més pobres i vulnerables; a l'era dels Objectius de Desenvolupament Sostenible cal promoure l'accés equitatiu a la salut i garantir que ningú es quedi enrere.

L'estratègia mundial de la Organització Mundial de Salut sobre recursos humans per a la salut: La Workforce 2030 i la Comissió d'Alt Nivell sobre l'Ocupació en Salut i Creixement Econòmic reforcen la necessitat d'una plantilla de salut ampliada i socialment més responsable. A més, la Declaració de Dublín sobre Recursos Humans per a la Salut: Construint la Força de Treball de Salut del Futur, destaca:

"La importància fonamental d'una força de treball social i sanitària competents, habilitada i organitzada i distribuïda de manera òptima, especialment a les zones rurals i oblidades, per enfortir les prestacions i la resiliència del sistema de Salut".

En aquest context, creiem que cal donar prioritat especial a les necessitats de les persones que viuen en zones rurals i aïllades del món per tal que les nacions aconseguixin una cobertura sanitària universal.

En l'esperit d'Alma Ata, la conferència es compromet a treballar amb la comunitat internacional i identifica les següents sis àrees com a prioritàries per assolir **"Salut per a tota la gent del medi rural"**.

Equitat i accés a l'assistència sanitària: La veritable cobertura universal de salut només es pot aconseguir quan els habitants de les zones rurals arreu del món tinguin un accés equitatiu a la salut, que superi les actuals barreres geogràfiques actuals, socials, econòmiques, polítiques, ètniques i culturals. Malgrat el fet que gairebé el 50% de la població del món viu en zones rurals, només el 38% d'infermeres i el 24% dels metges de tot el món els proporcionen atenció sanitària. Aquesta desigualtat ha de desaparèixer. Les persones que viuen a les zones rurals mereixen la mateixa qualitat d'atenció sanitària com la dels seus compatriotes urbans, que sigui accessible, assequible i eficaç i es dirigeixi a pal·liar les necessitats de salut de la població. Segons l'Organització Internacional del Treball, la bretxa rural/urbà és omnipresent des dels països més rics als més pobres.

1. A tot el món (174 països), el 56% de persones que viuen en zones rurals no estan cobertes per l'atenció sanitària bàsica, en contraposició al 22% en ciutats i pobles. El gènere, la cultura, l'edat i la distribució geogràfica són aspectes fonamentals per aconseguir l'equitat en la població rural.
2. Desenvolupament de polítiques de protecció rural: Les polítiques que afecten la salut i determinen l'atenció mèdica rebuda per la població rural sovint es desenvolupen en centres urbans de poder. Sovint aquestes no tenen en compte les necessitats de la població rural ni les implicacions de les polítiques per a aquestes persones. Cal recopilar dades exhaustives de recerca i les veus de la població rural han de ser escoltades en el desenvolupament de les polítiques que els afecten. Un procés de l'avaluació de l'impacte sobre la salut rural o "protecció de la salut rural" mitiga els possibles efectes negatius per a la salut del desenvolupament de polítiques fragmentades.
3. Desenvolupament de sistema de salut: Un sistema de salut que compta amb l'atenció primària de salut integral és el més eficaç i eficient en termes de costos i resultats de salut. En aquest context, els governs han d'invertir en l'expansió dels seus sistemes de salut amb el desenvolupament dels equips de treballadors de salut multidisciplinar que tinguin les habilitats per atendre les necessitats específiques de les comunitats rurals i aïllades. Les tecnologies noves i emergents jugaran un paper cada vegada més important en el manteniment de treballadors de la salut i la salut de les comunitats rurals i aïllades. Fem una crida a la comunitat internacional d'invertir en tecnologies de salut digitals i en educació digital sanitària per donar suport a una plantilla de salut rural degudament qualificada.
4. Desenvolupar i educar una plantilla laboral adequada: Hi ha proves clares de què el fet de reclutar estudiants d'entorns rurals, proporcionar als estudiants amb una considerable experiència rural durant la seva formació i la implementació de programes de formació específica rurals després d'obtenir el títol, són les intervencions més eficaces per aconseguir la captació i fidelització rural. Els centres de capacitació en salut rural han de desenvolupar plans d'estudis socialment responsables amb el compromís de la implicació comunitària en tot. L'aïllament i la ruralitat imposen reptes addicionals perquè els professionals de la salut rural proporcionin els serveis que són necessaris a les zones rurals. Per tant, l'atenció de salut rural necessita professionals sanitaris generalistes i metges de família que estiguin degudament capacitats per tenir una àmplia i completa gamma d'habilitats certificades per afrontar els reptes específics que es poden trobar en el seu treball diari. En canvi, l'enviament de treballadors de la salut nous, sense els coneixements i habilitats adequats per treballar en entorns rurals sense suport posa els pacients en risc i dissuadeix els joves professionals d'escollir una carrera professional en l'entorn rural. Els professionals de salut que treballen en comunitats rurals han de tenir un entorn de treball i de vida segur i just.
5. Realignar la recerca: És necessari una acció urgent per revertir la bretxa de recerca 90/10: on menys del 10% dels recursos dels recursos mundials per a la recerca en salut es dediquen a encarar el 90% de totes les morts evitables en països amb rendes baixes i mitjanes. Aquesta desigualtat és encara més gran en les zones rurals. Cal expandir les dades rurals i la recerca rural per informar la presa de decisions dels governs sobre els serveis de salut rural.
6. Persones i comunitats: la gent de les zones rurals mereixen sistemes sanitaris que siguin sensibles a les seves cultures, llengua i tradicions. Les poblacions rurals s'estan envellint més que en les zones urbanes i, en conseqüència, tenen un gran nombre de persones vulnerables. La càrrega de morbiditat, especialment com a conseqüència de malalties no transmissibles, està imposant una creixent pressió sobre els ja fràgils sistemes de salut rurals. La declaració original d'Alma Ata ressalta que la salut i el benestar no només es refereixen als serveis de salut, però també depèn de factors econòmics i socials. Instem els governs i els responsables de la formulació de polítiques a invertir en infraestructures, serveis i les economies del món rural. Aquests, junts, tindrà un impacte durador en el benestar de les seves poblacions rurals.

Salut per a tota la gent del medi rural és confluent amb les aspiracions d'Alma Ata i cobertura universal de salut. Instem a les Nacions Unides, els seus organismes especials i governs nacionals prioritzar la salut rural, els seus treballadors de la salut i permetre la infraestructura necessària per eliminar les desigualtats existents i no deixar ningú enrere.

XV WONCA Conferència Mundial de la Salut Rural

Nova Delhi, Índia, abril 2018

Com citar l'article: Organització Mundial de Metges de Família - Conferència de Salut Rural Mundial, Abril 2018. Declaració de Delhi: revisant Alma Ata. But At Prim Cat 2018;36:2:24.